

Programmering van urban sportparken

Op de grens van de gemeente Utrecht en Stichtse Vecht wordt een nieuw urban sportpark aangelegd. Hoe gaan we ervoor zorgen dat er een goed activiteitenaanbod komt waar veel kinderen en jongeren gebruik van gaan maken? Met deze vraag kwamen gemeenten Utrecht en Stichtse Vecht bij het lectoraat Participatie en Stedelijke Ontwikkeling van Hogeschool Utrecht.

We hebben kennis en ervaringen bij andere urban sportparken opgehaald door interviews met onder andere sportprofessionals, gemeentelijke professionals, en vertegenwoordigers van een aantal urban sportbonden. De resultaten hebben we weergegeven in een poster, en een uitgebreide toelichting hierop lees je hieronder.

Belangrijkste inzichten

De ervaringen van professionals kunnen grofweg worden onderverdeeld in drie belangrijke inzichten: toegankelijkheid & vindbaarheid, interdisciplinair samenwerken, en community & eigenaarschap.

Toegankelijkheid en vindbaarheid

Allereerst is het van belang dat het urban sportpark toegankelijk en vindbaar is. Dit klinkt heel voor de hand liggend, maar is niet altijd vanzelfsprekend.

Jongeren bereiken. Het park moet zichtbaar worden voor jongeren: dat kan via school en sociale media. Een Instagram-account met toffe foto's; een TikTok met korte video's over het park; een Facebookpagina waar jongeren meer informatie kunnen vinden over het park – er liggen veel mogelijkheden in het digitale domein. Vanuit hier zal het park via mond tot mond reclame bij jongeren uit de buurt gaan leven en nog zichtbaarder worden.

Activiteiten plannen. Een manier die vaker werd benoemd om meer bekendheid te krijgen met het urban sportpark is het plannen en organiseren van activiteiten. Alle professionals noemden het belang van een startevent voor een zo groot mogelijk bereik en een knallende start. Daarnaast is het van belang daarna activiteiten voor

langere tijd worden aangeboden, zodat het blijft leven en jongeren er naartoe getrokken blijven worden. Belangrijk bij de activiteiten is dat de aanbieders flexibel blijven: is er een lage opkomst? Ga dan na hoe dat komt en wat ervoor nodig is om wel een goede opkomst te krijgen (ander tijdstip, andere activiteit, etc.).

Bekendheid sportaanbod. Het is ook van belang dat jongeren weten wat er wanneer te doen is. Ook hier werden sociale media vaak als waardevol kanaal genoemd.

Breed aanbod. Hoewel het urban sportpark uitnodigt tot het beoefenen van specifieke sporten, gaven verschillende geïnterviewden aan dat het belangrijk is het aanbod breed in te steken om zoveel mogelijk jongeren te trekken. Denk hierbij aan activiteiten als urban arts of urban dance. Voorop staat dat er voor iedereen sportactiviteiten zijn – van jong tot oud, van beginner tot gevorderde. Een aantal professionals gaf aan dat voor veel kinderen ‘beter worden in de sport’ niet de belangrijkste reden is om mee te doen: bij de meeste kinderen staat gezelligheid voorop.

Zichtbaarheid in de wijk. Het sportpark is in eerste instantie bedoeld voor de jongeren in de wijk: zorg dat het zichtbaar is voor hen in de wijk. Dat kan door bovenstaande punten en bijv. door ervoor te zorgen dat ze op meerdere manieren met het park in aanraking komen (via school, buurtfeest, etc.).

Interdisciplinair samenwerken

De ontwikkeling van een urban sportpark vereist veel interdisciplinaire samenwerking. Partijen moeten van elkaar weten waar ze aan toe zijn, communicatie moet daarin zo soepel en transparant mogelijk verlopen. Dit gaat gepaard met verschillende kansen en uitdagingen.

Kansen. De urban sportbonden noemden dat het interessant zou zijn om van elkaar te leren door kruisbestuiving van inzichten, en door jongeren in contact te laten komen met verschillende urban sporten. Het feit dat er verschillende sporten op één park worden gefaciliteerd, nodigt uit om van alles te proberen. In deze hoedanigheid

kan worden gedacht aan een samenwerking tussen de sportbonden (deze hebben expertise) en jongerenwerkers/buurtsportcoaches (staan op de locatie).

Ook werd aangegeven dat er kansen liggen voor samenwerking met jongerenwerk: zo kunnen via hen meer jongeren met het urban sportpark in aanraking komen en kunnen de professionals elkaar ondersteunen en/of aanvullen bij hun activiteiten.

Daarnaast is de MBO-sportacademie sinds september 2022 geopend in Zuilense Vecht. In de interviews kwam naar voren dat het interessant zou zijn als MBO-studenten activiteiten op het urban sportpark kunnen aanbieden als onderdeel van hun opleiding. Hierin kunnen zij bijvoorbeeld samenwerken met de buurtsportcoaches.

Tot slot gaven de sportbonden aan dat het interessant is als de bonden onderling een netwerk vormen om zich beter te kunnen positioneren nu er steeds meer urban sportparken komen.

Uitdagingen. Naast de kansen zijn er ook uitdagingen in het bewerkstelligen van een goede interdisciplinaire samenwerking. Zo werd aangegeven dat het tijdrovend kan zijn om iedereen te betrekken en betrokken te houden, en dat daar niet altijd voldoende budget voor is.

Hierin speelt mee dat de organisatie van urban sports anders is dan bij traditionele sportverenigingen, waardoor het soms lastiger is afspraken te maken (er is bijv. geen bestuur dat over het specifieke urban sportpark gaat).

Verwachtingsmanagement is belangrijk, zodat iedereen zo goed mogelijk kan meedoen en meedenken binnen de kaders die er zijn. Als pas in een later stadium blijkt dat iets niet kan, worden mensen teleurgesteld en haken ze af.

Tot slot moet rekening worden gehouden met verschillende belangen, probeer hierin zoveel mogelijk belangen te verenigen voor een succesvolle interdisciplinaire samenwerking.

Community en eigenaarschap

Professionals gaven aan dat een belangrijke voorwaarde voor een duurzaam gebruik van een urban sportpark is dat er een community rondom ontstaat en dat deze community eigenaarschap ervaart over het park. Deze community kan ook een aandeel leveren in de programmering van het park. Immers – wie kent de behoeften van de gebruiker beter dan de gebruikers zelf?

Jongerenparticipatie. Hiermee wordt bedoeld dat jongeren uit de wijk actief kunnen meedenken over de programmering van het urban sportpark. Alle geïnterviewden gaven aan dat het belangrijk is om jongeren te laten meedenken over het sportpark en het gebruik daarvan.

Empowerment. Door jongeren in hun kracht te zetten, zullen ze zich eerder onderdeel van de community voelen (want ze dragen er echt aan bij) en daardoor zal ook het gevoel van eigenaarschap toenemen. De geïnterviewden noemden een aantal factoren die bijdragen aan empowerment: succeservaringen geven jongeren zelfvertrouwen en laten jongeren ontdekken waar ze goed in zijn. Het helpt om betrokkenheid te stimuleren. Het gaat hierbij niet alleen om succeservaringen in de sport, maar ook in taken daaromheen. Jongeren krijgen de kans om te ontdekken wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Bijvoorbeeld helpen met training geven, achter de bar staan, maar ook het onderhouden van een Instagram-account, maken van mooie video's, merchandise-materiaal, etc.

Bij 3x3 basketbal kunnen jongeren hun ideeën of behoeften inbrengen en wordt er gekeken hoe de jongere dat zou kunnen uitvoeren. Er wordt in het netwerk van 3x3 gezocht naar een partner met expertise op het betreffende gebied, die de jongere(n) kan begeleiden. Partners dragen dus niet alleen financieel bij, maar ook in expertise. Zo is er ook echt professionalisering van jongeren mogelijk.

In de context van de sport zijn er ook professionaliseringsmogelijkheden. Zo biedt 3x3 basketbal gratis een 'leadership' training aan jongeren aan in hun eigen wijk. Jongeren worden hierbij opgeleid om in hun eigen wijk 3x3 trainingen aan te bieden. Aan het eind van hun opleiding dienen ze een basketbalevenement in hun wijk te organiseren. Zo wordt naast empowerment ook de community opgebouwd. Hierbij is

toekomstperspectief ook van belang. Bij 3x3 worden 'leaders' betaald voor elke training die ze verzorgen. Bij de skateboardfederatie zijn er ook mogelijkheden voor jongeren om betaald aan het werk te gaan (maar dit is vaak wel bij een overdekte skatebaan, bij een urban sportpark ligt dat iets ingewikkelder).

Tot slot is inspireren nog een factor die bijdraagt aan empowerment. Jongeren kunnen geïnspireerd worden door te zien wat er allemaal bereikt wordt door andere jongeren, maar bijvoorbeeld ook door met profs in aanraking te komen. En de profs worden weer geïnspireerd door de jongeren.

Veiligheid. Een belangrijke voorwaarde voor dit alles is veiligheid, hier is door iedere geïnterviewde wel iets over gezegd. In veel gevallen betrof dit fysieke veiligheid, maar ook sociale veiligheid werd benadrukt. Dat start met een klimaat waarbij iedereen welkom is. Zoals door een buurtsportcoach werd aangegeven: "*Iedereen mag altijd meedoen*". Sociale controle (jongeren die elkaar in bescherming nemen en elkaar aanspreken op ongewenst gedrag) en vaste gezichten (van bijv. buurtsportcoach of jongerenwerker) dragen bij aan een gevoel van veiligheid.

Uiteraard moeten de sportprofessionals zich ook veilig voelen: als zij zich niet veilig voelen, zullen de kinderen zich ook niet veilig voelen. Samenwerking met jongerenwerk kan hierin wellicht een oplossing bieden.

Tot slot werd benoemd dat veiligheid voor meiden nog meer aandacht behoeft. Hierbij werd ook het belang van vrouwelijke rolmodellen benadrukt: als er al meer vrouwen en meiden zijn, voel je je als meisje eerder welkom en veilig.